

Sygn. akt VIII GC 621/21 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Tadeusz Górka

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Łotocka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2022 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa Gminy O.

przeciwko D. T.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 717,85 zł (siedemset siedemnaście złotych osiemdziesiąt pięć groszy) z ustawowymi odsetkami:

a) od kwoty 675,50 zł od 1 stycznia 2021 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 42,35 zł od 1 marca 2021 roku do dnia zapłaty,

II. oddała powództwo w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 50 zł (pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia o kosztach zawartych w niniejszym orzeczeniu do dnia zapłaty.

Sędzia Tadeusz Górka

Sygn. akt VIII GC 621/21 upr

UZASADNIENIE

Powódka Gmina O. wniosła o zasądzenie od D. T. 1.435,70 zł, na którą składały się kwoty: 1.351,00 zł oraz 84,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 31 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty. Nadto powódka domagała się orzeczenia na swoją rzecz kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko powódka wskazała że w dniu 05 października 2017 r. strony zawarły umowę o wykonanie projektu chodnika wzdłuż ul. (...) w N.. Następnie, 31 maja 2018 r. do przedmiotowej umowy zawarto aneks, w którym wydłużono termin zakończenia przedmiotu zamówienia. W dniu 23 marca 2019 r. zawarto porozumienie stwierdzające niewykonanie przedmiotu umowy, ustalono nowe terminy jej zakończenia oraz określono wysokość kar naliczonych w przypadku niewykonania jego treści. Następnie wezwano pozwanego do wyjaśnienia opóźnień, w odpowiedzi na co zobowiązany nie zgodził się z naliczoną karą umowną. W związku z powyższym powódka od umowy odstąpiła i wystosowała do pozwanego wezwanie do zapłaty kary umownej wraz z odsetkami, jednakże żądanie to nie zostało spełnione.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniosł o oddalenie powództwa

w całości oraz zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w podwójnej wysokości.

Uzasadniając powyższe pozwany w pierwszej kolejności potwierdził, że strony zawarły przedmiotową umowę, aneks i porozumienie. Jak podano, z ostatniego z wymienionych dokumentów jasno wynika, że prace pozwanego uzależnione były od podjęcia przez Radę Gminy O. uchwały, która zmieniłaby miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego wzdłuż drogi B. – G.. W czasie trwania umowy, przedmiotowe zmiany nie nastąpiły, wobec czego zobowiązanie pozwanego stało się niemożliwe do spełnienia, a sama umowa niewykonalna. Wobec tego, w ocenie strony pozwanej w niniejszej sprawie mamy do czynienia z zasadą *impossibillum nulla obligatio est*.

W piśmie z 04 lipca 2021 r., powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie wskazując, że w porozumieniu wyraźnie wskazano, iż dokumentację projektową rozdziela się na dwie części, na co pozwany wyraził zgodę, podobnie jak na nałożone na niego kary umowne.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód Gmina O. zleciła pozwanemu D. T. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) wykonania projektu chodnika wzdłuż ul. (...) w N. na odcinku od S. (dogra krajowa nr (...)) do ul. (...) (odcinek o długości około 800 m).

Zakres zamówienia obejmował w szczególności opracowanie dokumentacji projektowej na budowę chodnika o nawierzchni z kostki brukowej o szerokości 1,5 m. Odwodnienie polegające na sprowadzeniu wód z pasa drogowego do rowu melioracyjnego, a w przypadku braku możliwości na teren przyległy do jezdni. W ramach zadania przebudowa kolidującego uzbrojenia znajdującego się na pasie drogowym oraz projekt przebudowy oświetlenia i budowy kanału technologicznego telekomunikacyjnego zgodnie z koncepcją z kwietnia 2011 r.

Projektant zobowiązał się w szczególności do uzyskania podkładów geodezyjnych, map sytuacyjno-wysokościowych do celów projektowych oraz badań geotechnicznych na własny koszt.

Opracowania projektu budowlanego i wykonawczego w sposób zgodny z ustaleniami określonymi w decyzji o warunkach zabudowy, wymaganiami ustawy – prawo budowlane, przepisami o obowiązujących Polskich Normami oraz zasadami wiedzy technicznej oraz uzgodnieniami z gestorem sieci.

Zapewnienia udziału w opracowaniu projektu osób posiadających uprawnienia budowlane do projektowania.

Uzyskanie wymaganych opinii, decyzji, uzgodnień i sprawdzeń rozwiązań projektowych w zakresie wynikającym z przepisów.

Wyjaśnienia wątpliwości dotyczących projektu i zawartych w nim rozwiązań.

Uzgadniania dokumentacji w zakresie określonym w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Wykonania projektu organizacji ruchu oraz uzgodnienie go z odpowiednim zarządcą dróg, a także jego zatwierdzeniem przez właściwy organ.

Uzyskania decyzji wymaganych do wydania pozwolenia na budowę bądź zgłoszenia robót nie wymagających pozwolenia na budowę, w tym decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego, pozwolenia wodno-prawnego oraz opracowania operatu.

Przygotowanie wniosku i uzyskanie opinii, w trybie określonym w art. 11 c i 11 d ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Uzyskanie decyzji wydanej przez odpowiedni organ, zezwalającej na rozpoczęcie robót budowlanych dla zadań wymagających takiej decyzji, w tym również przygotowanie wniosku i uzyskanie opinii.

Zastrzeżono, że odbiór prac projektowych dokonany będzie protokolarnie przez przedstawicieli obu stron w siedzibie zamawiającego.

Pozwany zobowiązany był do przekazania: 5 egzemplarzy projektu budowlanego, 3 egzemplarzy projektu wykonawczego, 3 egzemplarzy kosztorysu inwestorskiego, 2 egzemplarzy przedmiarów robót, 3 egzemplarzy Szczegółowej Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót, 3 egzemplarzy stałej organizacji ruchu.

Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na kwotę 23 739,00 zł brutto tj. 19 300,00 zł.

Pozwany zobowiązany był do zapłaty powodowi kary umownej za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego netto za poszczególne zadanie za każdy dzień zwłoki oraz kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy w wysokości 7 % wynagrodzenia umownego netto.

Aneksem z dnia 5 października 2017 r. strony termin zakończenia przedmiotu umowy określiły na dzień 2 lipca 2018 r.

Dowód: umowa nr (...) – k. 12-18 akt, aneks nr (...) – k. 19 akt.

W kwietniu 2018 r. Starosta (...) udzielił zezwolenia na usunięcie drzew rosnących na gruncie będącym własnością Gminy O. działce ewid. Nr (...) obręb ewid. N..

Dowód: decyzja – k. 95-97 akt.

W marcu 2018 r. pozwany przesłał powodowi skorygowane plany sytuacyjne chodnika, a w późniejszym terminie projekt zagospodarowania dla ulicy (...) w N..

Dowód: korespondencja elektroniczna – k. 118 i 122, 126 akt.

Pozwany wielokrotnie wnosił o przedłużenie terminu realizacji umowy powołując się na liczne przeciwności związane z obowiązkiem uzyskania odpowiednich uzgodnień i decyzji organów.

Dowód: pismo z dnia 29 maja 2018 r. – k. 135 akt.

We wrześniu 2018 r. pozwany przesłał powodowi skan warunków technicznych rozbudowy oświetlenia przy chodniku na ul. (...) wraz ze schematem lamp istniejących.

We wrześniu 2018 r. pozwany przesłał powodowi również plan zagospodarowania terenu dla zadania w N..

Dowód: korespondencja elektroniczna – k. 104 i 111 akt.

W październiku 2018 r. pozwany w formie elektronicznej, przesłał powodowi projekty budowlane branży teletechnicznej i elektrycznej.

Dowód: korespondencja elektroniczna – k. 101 i 103, dokumentacja zdjęciowa – k. 102 akt.

W styczniu 2019 r. pozwany dokonał zgłoszenia budowy obiektów lub wykonania robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę.

Dowód: zgłoszenie – k. 142-144 akt.

W dniu 23 marca 2019 r. strony zawarły porozumienie na mocy, którego stwierdzono, że umowa zawarta w dniu 5 października 2017 r. wraz z aneksem nr (...) jej wykonywania do dnia 2 lipca 2018 r. i w tym terminie nie została wykonana.

Pozwany potwierdził, że aneks do umowy przewidywa zakończenie zadania w terminie do 2 lipca 2018 r., a od dnia 3 lipca 2019 r. do dnia sporządzenia porozumienia naliczono kary umowne za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy. Wysokość kary wynosiła 0,2 % wynagrodzenia umownego netto za każdy dzień zwłoki tj. 10 074,60 zł.

Strony potwierdziły, że w związku z postanowieniem Starostwa Powiatowego nr (...) część inwestycji leżąca na działce (...) wchodziła w skład terenu funkcjonalnego (...) – grunty rolne zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego.

Wobec niezgodności zamierzenie z aktualnym MPZP postanowiono rozdzielić dokumentację projektową na 2 etapy: Etap I – Kanał (...) – Z., Etap II – S. – Kanał (...).

Zamawiający wydłużył termin zakończenia przedmiotu umowy wraz z uzyskaniem decyzji wydanej przez Starostwo Powiatowe, zezwalające na rozpoczęcie robót budowlanych, z terminami dla poszczególnych etapów. Termin zakończenia przedmiotu umowy ustalono – etap I do 31 maja 2019 r., etap II, w terminie 60 dni od wejścia w życie Uchwały Rady Gminy O. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Gminy O. położonego wzdłuż drogi B.-G..

Powód odstąpił od naliczenia kary umownej w wysokości wskazanej w porozumieniu zmniejszając jej wysokość do 30 % wynagrodzenia umownego netto.

Dowód: porozumienie z dnia 23 marca 2019 r. – k. 20-22 akt.

Powód w dniu 27 maja 2019 r. wyraził swoje obawy w zakresie terminowości realizowanych przez pozwanego prac i ostrzegł go o możliwości naliczenia kar umownych.

Dowód: pismo z dnia 27 maja 2019 r. – k. 23 akt.

Powód w lipcu sierpniu ponowił wezwania do wykonania prac przez pozwanego.

Dowód: wezwania – k. 63-64 akt.

We wrześniu 2019 r. pozwany poinformował powoda, że przekazanie dokumentacji jest niemożliwe z przyczyn od niego niezależnych.

Dowód: pismo z dnia 19 września 2019 r. – k. 66 akt.

Powód powołując się na niedotrzymanie przez pozwanego terminu realizacji zadania odstąpił do umowy i wezwał pozwanego do zapłaty kary umownej w kwocie 1351,00 zł stanowiącej 7% wynagrodzenia umownego netto.

Dowód: pismo z dnia 21 października 2019 r. – k. 26 akt.

Pozwany uznał, że naliczona kara umowna oraz odstąpienie od umowy były bezpodstawne.

Dowód: pismo z dnia 18 grudnia 2019 r. – k. 24 akt.

Powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1370,95 zł lecz bezskutecznie.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 27 akt.

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny, który w przeważającej części nie był w niniejszej sprawie sporny, Sąd ustalił również na podstawie szeregu przedstawionych przez obie strony dokumentów prywatnych i wydruków, których autentyczność nie była podważana, również i Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości.

Już w tym momencie należy wskazać, że pomimo twierdzeń pozwanego, że wykonał I Etap prac opisanych w porozumieniu nie przedłożył od dowodów to potwierdzających. Nie są takimi wydruki, mapki i dokumenty dołączone do pisma pełnomocnika strony pozwanej datowanego na 29 października 2021 roku, w tym te na płycie CD dołączonej do tego pisma (która to płyta po wezwaniu do uzupełniania braków została ostatecznie przedłożona). Na płycie CD nie ma żadnych nowych dowodów niż te dołączone wcześniej przez strony. Sąd podkreśla, że większość dokumentów, map i wydruków jest sprzed daty porozumienia zawartego pomiędzy stronami, na co słusznie wskazywał pełnomocnik powoda.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż powódka zawarła z pozwanym umowę na opracowanie przez powódkę kompletnej dokumentacji projektowej. Zgodnie z zawartą pomiędzy stronami umową i aneksami prace podzielone zostały na dwa etapy.

Umowa o prace projektowe jest w istocie umową o dzieło, a więc jedną z umów nazwanych uregulowanych w przepisach kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 627 przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Umowa o dzieło jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, wzajemną i odpłatną, a jej zawarcie następuje zgodnie z ogólnymi zasadami dotyczącymi umów (zob. A. Brzozowski (w:) System prawa prywatnego, t. 7, 2004, s. 316–317). Ekwiwalentem świadczenia przyjmującego zamówienie, które polega na wykonaniu dzieła, jest świadczenie zamawiającego polegające na zapłacie wynagrodzenia, z czego wynika odpłatny charakter umowy o dzieło. Umowa o dzieło jest umową o „rezultat usługi”.

Sąd uznał, że pozwanemu przysługiwało prawo do odstąpienia od umowy na mocy art. 635 k.c. W myśl tego przepisu, jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła.

Zatem w przypadku umowy o roboty budowlane już samo opóźnienie w realizacji robót, a więc niedotrzymanie terminu realizacji prac nawet z przyczyn przez wykonawcę niezawinionych, upoważnia do odstąpienia od umowy, bez konieczności wyznaczenia terminu dodatkowego. W świetle art. 635 k.c. co do zasady nie są istotne zatem przyczyny, dla których wykonawca opóźnia się z wykonaniem przedmiotu umowy, w tym w szczególności, czy są konsekwencją okoliczności przez niego zawinionych.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Kompetencja ta obejmuje również ustalenie sekwencyjności wykonania umowy, jej przedmiotu jak i sposobu wydania dzieła jak i oczywiście terminów realizacji zadania.

Zamawiający wydłużył termin zakończenia przedmiotu umowy wraz z uzyskaniem decyzji wydanej przez Starostwo Powiatowe, zezwalające na rozpoczęcie robót budowlanych, z terminami dla poszczególnych etapów. Termin zakończenia przedmiotu umowy ustalono – etap I do 31 maja 2019 r., etap II, w terminie 60 dni od wejścia w życie Uchwały Rady Gminy O. w sprawie zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Gminy O. położonego wzdłuż drogi B.-G..

Niewątpliwe prace te nie zostały wykonane w terminie, a powód miał pełne prawo do odstąpienia od zawartej umowy. W samej treści oświadczenia o odstąpieniu od umowy jasno powołał się na opóźnienie pozwanego w realizacji zleconych prac. Jak już wskazano wina czy też nie pozwanego w braku realizacji zadania nie miała znaczenia dla skuteczności tego oświadczenia, co do zasady.

Podkreślić należy, że przedstawione przez pozwanego dokumenty, które miały świadczyć o wykonaniu przez niego umowy zostały sporządzone przed zawarciem porozumienia z dnia 23 marca 2019 r. (wnioski dowodowe dotyczące wykonania prac – k. 95-143 akt). W jego treści natomiast pozwany jednoznacznie przyznał, że umowa z dnia 5

października 2017 r. nie została wykonana. Tym samym na wskazanym etapie realizacji prac bezspornym było pomiędzy stronami, że umowa nie została wykonana, stąd stosowany aneks.

W sprawie natomiast brak dowodów potwierdzających, aby pozwany przekazał powodowi 5 egzemplarzy projektu budowlanego, 3 egzemplarzy projektu wykonawczego, 3 egzemplarzy kosztorysu inwestorskiego, 2 egzemplarzy przedmiarów robót, 3 egzemplarzy Szczegółowej Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót, 3 egzemplarzy stałej organizacji ruchu, do których to czynności był zobowiązany zgodnie z umową, a tym bardziej, że wydał stosowane dokumenty po dacie zawartego porozumienia.

Powód domagał się zatem zapłaty kary umownej za odstąpienie od umowy z winy wykonawcy umowy z dnia 5 października 2017 r. Dopiero w tej części żądania należało ocenić winę pozwanego w braku realizacji umowy.

Sąd zważył, że zgodnie z art. 483 § 1 k.c. strony mogą zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody (art. 484 § 1 k.c.). Kara umowna jest dodatkowym zastrzeżeniem umownym, wprowadzanym do umowy w ramach swobody kontraktowania, mającym na celu wzmocnienie skuteczności więzi powstałej między stronami w wyniku zawartej przez nie umowy i służyć realnemu wykonaniu zobowiązań (wyrok SN z 8 sierpnia 2008 r., V CSK 85/08, LEX nr 457785).

Bezsporne jest, że w umowie przewidziano karę umowną za zwłokę, a także karę umowną należną na wypadek odstąpienia przez inwestora (powoda) od umowy.

Konstrukcja kary umownej na wypadek niewykonania zobowiązania zakłada, że zobowiązanie nie zostanie wykonane. Jeżeli więc umowa przewiduje karę umowną za zwłokę lub opóźnienie w wykonaniu zobowiązania oraz karę umowną na wypadek odstąpienia od umowy, oznacza to, że pierwsza z tych kar jest zastrzegana jedynie za szkodę spowodowaną opóźnieniem lub zwłoką - jako jednych z postaci nienależytego wykonania zobowiązania, które jednak zostanie wykonane - natomiast drugi rodzaj kary umownej dotyczy rekompensaty za szkodę doznaną przez wierzyciela wskutek niewykonania zobowiązania, w następstwie odstąpienia od umowy, chociażby przyczyną wykonania tego uprawnienia była wcześniejsza zwłoka dłużnika lub inne okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi dłużnik

Co więcej, aby mówić o powstaniu obowiązku świadczenia kary umownej niezbędne jest łączne wystąpienie następujących przesłanek: istnienie skutecznego postanowienia umownego kreującego obowiązek świadczenia kary oraz niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Istotne znaczenie w przypadku analizy przesłanek warunkujących powstanie obowiązku zapłaty kary umownej jest rozkład ciężaru dowodu. Na wierzycielu ciąży powinność wykazania przesłanki istnienia ważnego postanowienia umownego odnoszącego się do zastrzeżenia kary umownej oraz powinność wykazania faktu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego, do którego odnosi się kara umowna. Na wierzycielu nie ciąży natomiast powinność wykazania okoliczności świadczących o odpowiedzialność dłużnika, bowiem korzysta on z domniemania wynikającego z art. 471 k.c. określającego odpowiedzialność odszkodowawczą dłużnika.

W niniejszej sprawie kara umowa została naliczona prawidłowo jedynie w części.

Najistotniejsza w sprawie była treść porozumienia z dnia 23 marca 2019 r.

Strony w porozumieniu potwierdziły opóźnienie wykonawcy w realizacji prac jednakże, co najistotniejsze zgodnie stwierdzono, że do niewykonania umowy w części doszło z przyczyn niezależnych od pozwanego.

W porozumieniu potwierdzono, że w związku z postanowieniem Starostwa Powiatowego nr (...) część inwestycji leżąca na działce (...) wchodziła w skład terenu funkcjonalnego (...) – grunty rolne zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, zwanym MPZP.

Wobec niezgodności zamierzenia z aktualnym MPZP postanowiono rozdzielić dokumentację projektowa na dwa etapy: Etap I – Kanał (...) – Z., Etap II – S. – Kanał (...).

Zamawiający wydłużył termin zakończenia przedmiotu umowy z terminami oddzielnie dla poszczególnych etapów.

W zakresie etapu pierwszego termin ten przewidziano do 31 maja 2019 r., zaś termin ukończenia etapu II uzależniono od wejścia w życie uchwały Rady Gminy O..

Niewątpliwie pozwany nie wykonał I etapu prac w terminach umownych jak i wynikających z porozumienia, a powód odstąpił od umowy. Jak już wskazano w tym zakresie pozwany nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających realizację umowy. Nie przedstawiono stosownych projektów, nie przedłożono ich w sprawie jak również nie wykazano, że prace wykonano w terminie do 31 maja 2019 r., co samoistnie stanowiło nienależyte wykonanie zobowiązania. Dokumentacji znajdująca się na płycie CD również tego nie potwierdza. Zawiera ona mapy i dokumenty sporządzone przez powyższym porozumieniem. Gdyby zatem strony chciały uznać, że były one wykonaniem etapu I opisanego w porozumieniu, to nie pisałyby w porozumieniu o tym, że umowa przez pozwanego nie została wykonana.

Jednakże w ocenie Sądu przy powyżej opisanej konstrukcji porozumienia, pozwany nie odpowiadał za niewykonanie II etapu prac bowiem w sprawie powód nie przedłożył stosowanej uchwały, a zatem termin realizacji prac nigdy się nie rozpoczął. Podkreślić należy, że podjęcie działań przez pozwanego było ściśle uzależnione od działania organu stanowiącego i kontrolnego gminy jakim była rada gminy. Sesję rada zwołuje mi.in na wniosek wójta czy prezydenta miasta. Tym samym trudno uznać, aby pozwany w tym zakresie mógł odpowiadać za brak realizacji umowy.

Pozwany wykazał, że nie ponosił winy w braku realizacji umowy lecz jedynie w zakresie II etapu prac.

Przechodząc do wysokości naliczonej kary przypomnieć należy, że z treści art. 483 § 1 k.c. dopuszczającego zastrzeżenie kary umownej w "określonej kwocie" wynika nakaz wyrażenia jej kwotowo w chwili zastrzeżenia. Nie rodzi to jednak obowiązku podania konkretnej sumy pieniężnej stanowiącej karę umowną. Strony mogą bowiem określić karę pośrednio - przez wskazanie podstawy jej naliczenia w sposób pozwalający uznać jej ustalenie za dokonane i zamknięte bez odwoływania się do jakichkolwiek czynności dla jej sprecyzowania.

Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt. 2.1 lit c pozwany zobowiązany był do zapłaty powodowi kary umownej za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego netto za poszczególne zadanie za każdy dzień zwłoki oraz kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy w wysokości 7 % wynagrodzenia umownego netto.

Wynagrodzenie wykonawcy ustalono na kwotę 23 739,00 zł brutto tj. 19 300,00 zł netto.

Wprawdzie w porozumieniu strony przewidziały dotychczasowy sposób rozliczenia ich wzajemnych wierzytelności (§ 4 ust. 5) jednakże kwestia ta nie wpływała na wyjściową wartość od, której była naliczana kara umowna. W ocenie Sądu jedynie w zakresie rozdzielnia płatności po połowie za każdy etap prac miała ona znaczenie przy określeniu ostatecznej wysokości kary umownej. Kompensata dokonana w omawianej regulacji nie ustalała nowej wysokości wynagrodzenia, a jedynie wskazywała na wzajemne rozliczenie stron, co pozostawało w oderwaniu od mechanizmu ustalenia wyjściowego wynagrodzenia, od którego kara powinna być obliczona. Strony nie zmieniły bowiem postanowienia umownego w zakresie wysokości wynagrodzenia co do zasady lecz dokonały jego podziału na dwie części i odliczyły naliczoną karę za zwłokę jednakże w zakresie wzajemnych ustępstw, a nie zastępując regulację dotyczącą wynagrodzenia.

Tym samym przyjmując, że kara umowna za niewykonanie I etapu prac powinna być liczona od kwoty 9650,00 zł tj. ustalonego wynagrodzenia za tą część prac należną powodowi (1/2 z 19 300 zł netto) kara umowna wynosiła 675,50 zł stanowiącą 7 % wynagrodzenia (tj. 7% z 9650 zł netto). Potwierdza to również wyliczenia żądania z pozwu. Kara umowna ustalona według powoda wynosiła 1351 zł (tak też wezwanie do zapłaty z dnia 5 marca 2022 roku –k. 27).

Połowa z tej kwoty, mając na uwadze podzielenie wynagrodzenia po połowie za wykonanie każdego z etapów (w myśl § 4 ust. 5 porozumienia), wynosi dokładnie 675,50 zł, czyli tyle ile Sąd zasądził.

W tym zakresie Sąd uwzględnił powództwo.

Sąd uwzględnił również żądanie w zakresie skapitalizowanych odsetek za opóźnienie na podstawie art. 482 k.c. do ich wyliczenia przyjmując jednak prawidłową wartość kary umownej. Termin płatności kary umownej powód oznaczył w piśmie datowanym na 21 października 2019 roku (k.26) i wynosił on 14 dni. Wezwanie to doręczone zostało pozwanemu w dniu 4 grudnia 2019 roku (k.28, potwierdzenie odbioru). Odsetki były należne od dnia 19 grudnia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2020 r., zgodnie z żądaniem pozwu, i wynosiły 42,35 zł. Jest to połowa kwoty skapitalizowanych odsetek z pozwu czyli z kwoty 84,70 zł.

Pozwany nie kwestionował dat początkowych ich naliczenia jak również nie kwestionował otrzymania odstąpienia od umowy i wezwania do zapłaty kary umownej. Sad zweryfikował ich wysokość i zmniejszył je o połowę co zostało powyżej opisane.

Łącznie zatem należna powodowi kwota wyniosła 717,85 zł (42,35 zł+ 675,50 zł).

Od skapitalizowanych odsetek z uwagi na treść art. 482 § 1 kc można domagać się dalszych odsetek dopiero od wytoczenie o nie powództwa. Żądanie dalszych odsetek od skapitalizowanych odsetek, czyli od kwoty 42,35 zł , od dnia 31 grudnia 2020 roku było niezasadne, gdyż pozew wniesiono w dniu 1 marca 2021 roku. W tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. Oddaleniu podlegała także kara za etap II, za który brak realizacji pozwany nie ponosił winy (pkt II wyroku).

Odsetki ustawowe (zgodnie z żądaniem pozwu i sprecyzowaniem żądania pozwu –k. 44) od skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie zasądzono od 1 marca 2021 roku, a nie od 31 grudnia 2020 roku, a odsetki od należności głównej zasądzono od 1 stycznia 2021 roku, czyli dnia następnego po okresie kapitalizacji odsetek.

Powód utrzymał się ze zgłoszonym żądaniem w 50 %.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów wyrażoną w art. 100 k.p.c. Na koszty procesu po stronie powoda w kwocie 387 zł złożyły się opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, opłata od pozwu 100 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 270 zł (§ 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych), a po stronie pozwanej kwota 287 zł (opłata pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 270 zł).

Powód wygrał proces w 50% i należało się jemu od pozwanego tyleż procent poniesionych kosztów tj. 193,50 zł, zaś pozwanemu od powoda należała się tytułem kosztów kwota 143,50 zł. Różnica wynosiła 50 zł i została zasądzona od pozwanego na rzecz powoda w punkcie III sentencji wyroku.

Sędzia Tadeusz Górka